

Dr. Kolláth György

A hír így szól: harminckét héten át, hat helyszínen a saját csapat melletti szurkolói szimpátia-tüntetést jelentene be a Magyar Labdarúgó Liga igazgatója a rendőrségnek. Ezzel kényszerítené(k) ki, hogy a rendőrség mindenképpen és térítés nélkül legyen jelen a futballmérkőzéseken, pontosabban a stadionok közvetlen környezetében. (Eddig is volt rendőr a helyszínen, legfeljebb néha nem, vagy csak késve ment be az arénába.) Ez utóbbi szál azonban jogi trükk, mivel a stadion területe un. nyilvános magánterületnek számít, a gyülekezési jogról szóló törvény (1989. évi III. tv.. Gytv.) pedig csak a közterületi demonstrációt teszi rendőrhatalósági üggyé. Magánügy, hogy a Liga kit, hová hív. Van ellenben sporttörvény, amely a sportrendezvények megtartását szabályozza – jól-rosszul. E szerint pedig fizetni kell(ene). Az eltérő dolgok összeecsúsztatása nyilvánvaló.

Cím Két kapura demonstrálnának

Dátum
2003.07.09.

Ez utóbbi szál azonban jogi trükk, mivel a stadion területe un. nyilvános magánterületnek számít, a gyülekezési jogról szóló törvény (1989. évi III. tv.. Gytv.) pedig csak a közterületi demonstrációt teszi rendőrhatalósági üggyé. Magánügy, hogy a Liga kit, hová hív. Van ellenben sporttörvény, amely a sportrendezvények megtartását szabályozza – jól-rosszul. E szerint pedig fizetni kell(ene). Az eltérő dolgok összeecsúsztatása nyilvánvaló.

A magyar profi fociban szimpátia-tüntetést emlegetni tragik(omik)us túlzás, ám ez lehet ízlés dolga. Aránytévesztés, hogy közel kétszáz fociesemény azért kap rendhagyó figyelmet, mert előtte, utána /vagy helyette?/ tüntetnek. Ez önmagáért beszél. Nem érdemes keresni a részletek értelmét sem: mit fognak ott kiabálni, táblán megjeleníteni, miért csak a saját csapat mellett tüntetnének, a Ligának melyik a saját csapata, ellentüntetésre miért nem gondolnak, s hol vannak a jog által előírt bejelentésnek a felelős alanyai és a kőkemény feltételei? Elmerenghetünk: a Ligában vajon tisztelik vagy pusztán tesztelik a törvényt, s azt egy jogállamban megtestesítő rendőrséget? Mindezek mellékszálak.

Szóra azért érdemes a történet, mert a honi üzleti foci válaszútját szemlélteti. Meglehet, a felvetés szimpla megkerülő csel, komolytalan kísérlet, mint annyi minden más a futball környékén. A klasszikus mondás szerint mi, szurkolók értjük, de nem szeretjük az ilyen tréfát.

Volna azonban a dolognak egy véresen komoly olvasata is. Nevezetesen, hogy mindössze ennyi tanulságot és tennivalót szűrt le magának a májusvégi botrányokból a hivatásos futball vezérkara. Mindenki a helyén maradt, nincs felelős és különösebb garancia sem kell, csak a zsebpénz lenne több! Profi-foci= központosítás, tervezgatók, protekciózás és hiány, színlelt piac, üzlet és értékrend, ám legyen bőven csörgő közpénz, ingyenes állami szolgáltatás, jog helyett kézi vezérlés, vagyis töröl metszett (hadi)kommunizmus? Ez utóbbi jelei erősödnek.

A viccet félretéve, árt az ügynek, hogy a kezdeményezés elindítója nem(igen) lapozott bele a 14 éve hatályos gyülekezési törvénybe (3 oldal, 19 § mindössze). Gyűlésezés esetében a polgár alapvető, első generációs szabadságjogát gyakorolja: békés összejövetelen tipikusan kifejezi politikai véleményét és akaratát, mely pl. „nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével”. Az állam elsőrendű kötelessége: hagyja békén a tüntetők alkotmányos joggyakorlását, annál nagyobb ui. a szabadság, minél toleránsabb, távollévőbb a közhatalom. Ezért nincs térítéshez kötve az államigazgatás – benne a rendőrség – közreműködése itt. A tüntetés és annak biztosítása: közjog. Ilyenkor a „szervező” kártérítési és büntetőjogi felelősséget visel a demonstráció rendjéért, biztonságáért, ellenben a törvény szerint a rendőrség csupán „a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik”, illetve „a rendőrség képviselője a rendezvényen jelen lehet” (Gytv. 11-12. §). A gyülekezési jog durva megsértése – a szervező, a rendező oldalán – büntetőjogi következményekkel is járhat. Láthatóan a szabad tüntetés joga nem a futball-cirkuszokra van kitalálva, de még ebben is a szervező felel elsődlegesen csaknem mindenért. Ez példánkban a Liga volna, ám a Liga-felelősség a honi fociban ismeretlen tényező. Most éppen a rendőrségre kenne, ingyért még visszább is vennék?!

Dr. Kolláth György

A Gytv. hatálya ki sem terjed a kulturális, és a sportrendezvényekre, valamint az egyházi és családi eseményekre (körmenet, kupadöntő, menyegző, grill-parti). Ha ezeken a biztonságról – a rendezvény jellege, vagy a nagy tömeg részvétele miatt - gondoskodni kell, polgári jogi szerződés (vállalkozás, megbízás) ad jogszerű megoldást. A felek térítésmentes szolgáltatást is kiköthetnek, bár nem szoktak. Sok ember összejövedele azonban közbiztonsági kockázat lehet, ezért (!) az említett szerződéstől függetlenül a rendőrség is a helyszínen van. Szabálysértést, bűnelkövetést az erőszak alkalmazására kiképzett, felszereléssel rendelkező „szerv” szakít meg, fogja meg és viszi el a delikvenst. Ad absurdum ennek költségei vagy benne vannak a költségvetési nagykalapban, vagy esetleg a szankcionálás költségei (Lásd: Fradi-számlák!) révén majd csak megtérülnek. Nota bene: a piacgazdaság a szolgáltatások egyenértékű cseréjére épül, jogállamban pedig a köz-, és a magánjog két külön világ. Csúsztatás tehát azzal érvelni, hogy ha már egyszer a rendőrség úgy is ott van, csináljon meg mindent, mégpedig úgy, hogy az egy fillérbe se kerüljön. Ez ui. már nem közterületi gyűlés-szabadság, hanem polgári jogi sóherség, ajándék-kikövetelés volna. Kínos dolgot szemlélítve: a néző nem számít, abból még fölösleg is volna.

Azt kérni tehát, hogy a 90 perc előtt és után, stadionon kívül és belül egy kicsit demonstrál a köznép (a játékban úgy sincs túl sok öröme), s ezen a címen a rendőrség tokkal-vonóval haptákban áll, mindezt pedig a hadiárvák könnye fizeti meg – naivítás. Ennyire még nem rossz a helyzet. Hacsak végképp el nem marad minden egyes mérkőzés, és helyette tüntetnének a sport-vezetők és a játékosok. Kifejező táblák készülhetnének: „ A tábla nem pattog”, „Le velünk!”, „3 grafiti egy tizenegyes”, „Életünket és vérünket, de a pénzünket nem!”, avagy a bántó „ A rendőrkutya már érti” szlogenekkel. Megérjük, hogy ősszel két kapura demonstrálnak?